తున్న వళానికి వేదాంతిలా మెరిసిపోయే జనార్దన రావ్ వాల్తేరు స్టేషన్లో కనుపించేడు. పూరీ వెళ్ళే ప్రయాణాన్ని వాయిదా వేసి అక్కడ దిగి పోయేడు చలం. జనార్దనరావ్‌తో పాటు అతని గదికి వెళ్ళేడు.

గదిలో కూర్చున్న తర్వాత వాళ్ళిద్దరి మధ్యా అతి భయంకరమైన సంభాషణ జరిగింది. దాన్లో ముఖ్యమైన కొన్ని మాటల్ని ఇక్కడ వ్రాయడం అవసరం. జనార్దనరావ్ అడిగేడు—

“లేదు గుర్తు కొస్తూందేమిటాని బాధగావుంది.”

“దాని మరచి పోవటానికి ప్రయత్నం చెయ్యగూడదూ?”

“చాతగావడం లేదు. రెండుసార్లు కృష్ణలో దూకి చావాలనుకున్నాను. చివరికి చావలేక పోయాను.”

“చచ్చేం సాధిస్తారు?”

“బ్రతికేం చేయగలను?!”

“పిచ్చి.”

“కాదు. నిజం.”

“ఎందుకు?”

“కేవలం ఒక ఆడ పిల్ల గురించి—”

“కాదు. నా జీవితానికి వెల్తురునిచ్చే ఓ జ్యోతి గురించి అనండి”

“నిజం చెప్తున్నావ్ బ్రదర్! మనిద్దరం ఒకే పడవ ఎక్కాం” అనుకున్నాడు జనార్దనరావ్.

“చూడండి! నేను చాలా అందమైన కుర్రాణ్ని. ఈ రెండు నెలల్లో నేనెంత మారి పోయానో గమనించారా? తలుచుకుంటే జాలి కలుగుతోంది.

మనిషి పగ

— ఆదివిష్ణు

...అన్నాడు చలం.

"వరలక్ష్మి మీకిప్పుడు కనిపిస్తే?"

"ఎక్కడుంది?"

"చూడాలని ఉందా?"

"కాదు చంపాలని ఉంది."

"నిజంగా చంపగలరా?"

"అంతకంటే వేరే మార్గమూ లేదు. ఈ జ్ఞాపకాల వలనుంచి నేను తప్పుకోవాలంటే— వరలక్ష్మిని, ఆమె భర్తనీ చంపి నేనూ చావాలి. అంతే."

"నమ్మొచ్చునా?"

"ఏం— మీకు మాత్రం చంపాలని లేదా?"

"చంపగలను. కానీ దాని వల్ల నేను చావకూడదు."

"ఏం."

"నే నిప్పుడు ప్రయోజకుడను కావాలని ఉంది. ప్రయోజకుడ్నయిన తర్వాత నన్నేడిపించిన జనాన్ని కష్టించాలని ఉంది. నేను నవ్వుతూ వాళ్లని ఏడిపించా లని ఉంది. అందుచేత నేను చావకూడదు."

"అయితే వరలక్ష్మి వాళ్లమీద మీ పగ ఎప్పటికి చల్లారుతుంది ?"

"వరం మీదేకాదు—నాకు చాలామంది మీద ఉంది పగ. అయితే అందర్నీ పేరుపేరున చంపడానికి నాకు ఓపికలేదు. చట్టం అంతవరకూ ఓరుమూను కూర్చోదు."

జనార్దనరావ్ నడుం వాల్చేడు. కాలుమీద కాలు వేసుకోవాలనే కోరిక కలిగింది. నవ్వేస్తూ అన్నాడు—

"రాజులా బ్రతికేవాడిని. దేవుడు నాకు కీడు చేశాడు. ఓ కాలు తీసేశాడు."

చలం ఏమీ మాటాడలేదు. మళ్లా జనార్దనరావే అడిగేడు—

"అవునూ! మీరు వరాన్నీ, దాని మొగుణ్నీ చంపుతా నన్నారే—దానికి మీ ప్లానేమి టసలు ?"

"వినాలని ఉందా ?"

"అవును."

"ఏంలేదు. ముందు వరలక్ష్మి భర్తని మంచి చేసుకుంటాను. మంచితో విషం తినిపించవొచ్చుట."

"మీ దగ్గర విషం ఉందా ?"

"లేదు."

అప్పటిగ్గాని జనార్దనరావ్ బైటపడలేదు.

"నా దగ్గరుంది. దాచిపెట్టాను. అవుతే ఎల్లా ఉపయోగించాలో తెలీక వాయిదాలు వేస్తున్నాను. మీకు తెలిదేమో—నేనీమధ్య అతి దారుణంగా మారి పోయేను. రాక్షసుడ్నవుతున్నాను."

"లేదు. మీరు కాలేరు. మీలో భయం చావలే దింకా. నా విషయం వేరు. నే నన్నింటికీ తెగించేను. ఏమైనా చేస్తాను. ఏదీ, ఆ విషం ఇల్లా ఇవ్వండి. ప్రయోగించి పీడ వొదిలించుకుంటాను."

"వరలక్ష్మి యిక్కడ లేదు. కాకినాడలో ఉంది."

"పర్వాలేదు. తెల్లవారుఝాము తిరుగు బండిలో కాకినాడే వెడతాను."

"నిజమా ?"

"నిజం."

"అయితే సరి. ఈ రాత్రికి కమ్మగా నిద్రపోండి."

చలం నిద్రపోలేదు. అంతమాత్రంచేత మేలు కుని జనార్దనరావ్‌ని ప్రశ్నల్తో వేధించనూ లేదు. చేయబోయే కార్యక్రమాన్ని వ్యూహించు కుంటున్నాడు.

జనార్దనరావూ నిద్రపోలేదు. వరలక్ష్మి మీద మనసు పోయింది, కుంటి కుర్రాడిమీద జాలి చూపిం చిన వరలక్ష్మి, దిక్కులేని ఓ పక్షితో కబుర్లు చెప్పి ఆశలు నేర్పిన వరలక్ష్మి, ఎవరూ లేరనుకునే తన లాంటి దౌర్భాగ్యునికి అన్నీ నేనే ననిపించేటంత వర లక్ష్మి—ఇకముందుండదు. ఉండనీడు చలం.

* * *

జ్ఞాపకానికి నిలిచేవి కొన్ని. దాన్లో రెండు రకాలు. బాధ కలిగించేవి, సుఖాన్నిచ్చేవీను. మొదటి రకాన్ని సొంతం చేసుకున్న మనిషి నూటికి నూరుపాళ్ళ దురదృష్టవంతుడు. అనుక్షణం వాటిని మరిచి పోవాలనే తపన, ప్రయత్నమూ ఫలించక సరిగిపోవ డమనేది నిసలైన చిత్రవధ. అవునా ?

జవాబు అవునని వొస్తే జనార్దనరావ్ గురించి అప్పుడే కొంత చెప్పడం జరిగిందన్నమాట. జనార్దన రావ్‌కి కోరికలెన్నో లేవు. ఉన్న కొన్నింటిలోనూ వరలక్ష్మిని పెళ్లాడాలనేది మొదటిదీ, ముఖ్య మైనదీని.

తల్లిదండ్రులు లేరతనికి. వాళ్ల మావయ్య అతన్ని పెంచేడు. లోకానికి తెలిసిందీ, తను గట్టిగా నమ్మేదీ దేన్లోనూ ఒకటి కాలేకపోయినా— తన వెనుకనున్న కొద్ది ఆస్తినీ చేతుల్లో పెట్టుకున్న తర్వాత గానీ మావయ్య తన పెంపకపు బాధ్యత తీసుకోలేదనేది మాత్రం రెండు పక్షాలూ వొప్పు కున్నాయి.

మావయ్యకి పిల్లలు చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్లంద ర్లోనూ వరలక్ష్మిపైనే జనార్దనరావ్‌కి అభిమానం. ఎందుచేతనంటే—కారణం ఎదటివాడికి నచ్చినా నచ్చ కున్నా తను గట్టిగా నిజమని భావిస్తున్న మాట 'వర లక్ష్మి ఆ యింట్లో తప్పబుట్టిం దనేది.' అమ్మ ఎలా టిదో తనకి తెలీదు. వరలక్ష్మికి అమ్మపోలిక వొచ్చా యని తెలీడంతో అతడు స్థిరపడిపోయేవాడు.

అతను థర్డ్ ఫారం చదువుకునే రోజుల్లో వర లక్ష్మి చాలా చిన్నపిల్ల. 'ఓమాటు ఆ అమ్మాయికి పెద్ద జ్వరం వచ్చింది. ఎన్నో మందులు వాడేరు. తగ్గే సూచనలేవీ కనుపించలేదు. జనార్దనరావ్‌కి భయం వేసింది. తనతో నేస్తం గట్టే పిల్ల, మనసు విప్పుకు హాయిగా మాట్లాడే అందాల భరిణ, రేపు దూరమై పోతే తన బ్రతుకేంగాను ? ఇంక, ఆ యింట్లో మాటాడేందుకు ఏ పక్షి సిద్ధపడుతుంది ?

చెరువుగట్టు గంగాణమ్మ గుడికి వెళ్లి అమ్మకు మొక్కుకున్నాడు. వరలక్ష్మి జ్వరం నయమైతే అయిదు రూపాయలు ముడుపుచెల్లించుకుంటాను అన టాని. ఏదేం చిత్రమో గాని, రెండో రోజుకే వర లక్ష్మి జ్వరం తగ్గిపోయింది. మరి కొద్ది రోజుల్లో ఆపిల్ల మంచం దిగి ఆడుకోడం ప్రారంభించింది.

గంగాణమ్మకి అయిదు రూపాయలు బాకీ పడిన సంగతి గుర్తుకొచ్చినప్పుడల్లా అతను వొణికిపోయే వాడు. తీర్చడానికి డబ్బులేది ? అడిచి గోపెట్టినా కాణీ గూడా యిచ్చేవాడు కాదు మావయ్య.

ఓ రోజు—అదృష్టవశాత్తు వాళ్ల క్లాసువాళ్లంతా పక్క వూరికి విహారయాత్రకి వెళ్లాలని తీర్మానించు కోడం జరిగింది. తలో అయిదు రూపాయలు తెచ్చు కోమని మాష్టారు చెప్పేరు. మావయ్యని అడిగేడు ముందు ఇవ్వనన్నాడే గానీ, ప్రయాణమనగా— ఏ పురుగు కుట్టిందో గాని అయిదు రూపాయలూ యిచ్చేడు. చేతిలో డబ్బు కనిపించగానే అతని మనసు విహారయాత్రమీదకి పోయింది. తాత్కాలికంగా గంగాణమ్మ బాకీ విషయం మరిచిపోయేడు. కానీ— ఆవేళ ఉదయాన బండి ఎక్కేముందు అనుకోకుండా చెరువుగట్టు గుడి దగ్గరికి వొచ్చి ఆ దేవత బాకీ తీర్చేడు. చేతిలో దమ్మిడీ లేదు. ఇంటికి వెడితే చివాట్లు తప్పవు. అందుచేత ఆ రాత్రంతా ఉపోషణంగా ఆ గుడిలోనే ఉండిపోయేడు.

ఇది చిన్నతనంలో కేవలం వరలక్ష్మికోసరం చేసిన ఒకానొక మహత్తరమైన త్యాగానికి ఉదాహరణ. మనిషిమీద పగబట్టినట్టు జీవితమనే దయ్యం భయ పెడితే చెదిరిపోయేంత పిరికివాడు గానీ, తోటి మనుషులు ఏద్దేవా చేస్తే సహించేటంత మంచి వాడు మాత్రం కాదు.

కుంటివాడు ఎందుకూ పనికిరాని వెధవని ఏ శాస్త్రంలో నైనా రాసిఉందా ? కుంటివాడే జనార్దనరావ్ ! అందరి పిల్లల్లా చెక్కుచెదరక ఆడుకునే అదృష్టాన్ని నోచుకోలేదతను. అయితే అంతమాత్రం చేత వీళ్లందరూ కలిసి తనని గేలి చేసేయడమేనా ? వాళ్లకి రెండు కాళ్ళూ నిక్షేపంగా ఉన్నాయి. గనక ఆడుతున్నారు. తలొక్కరికీ ఒకే కాలు వొస్తేనుంటే తెలిసొచ్చేది. వాళ్ళు చెడుగుడు ఆడేవాళ్లు, పరుగు పందేలు వేసుకునేవారు. కేరింతాలు కొట్టేవాళ్ళు. ఎప్పుళ్ళూ తనని వెక్కిరించేవారేగాదు.

అలాంటి సమయంలో వరలక్ష్మి గనక తన జత లేకపోతే ఏంగాను ? చిన్నప్పుడే ఆత్మహత్య చేసుకు నుండేవాడు. బైట కుర్రాళ్లు తనంటే గిట్టక యాగీ చేసేవారు. మావయ్య సంతానానికేమొచ్చె తెగులు ? వాళ్లు నోరు పారేసుకోడమేనా ?

నిజమే—తనకీ వాళ్లందరితో ఆడుకోవాలనీ, వాళ్లలా గెంతులేయాలనీ మనసుల పీకుతూనే ఉంటుంది. ఒకపక్క కెలుకుతున్నా ఈ బాధకి తోడు వాళ్ల ఈసడింపులు గూడానా ?

తల్లీ తండ్రి లేకపోడమే ఒక పెద్ద లోపం. అది చాలదన్నట్టు ఈ అంగవైకల్య మొకటి సరసధాల్లో నీరసం, నెత్తుర్లో నిస్సత్తువ నింపేసింది.

వరలక్ష్మి అనబడే వరాలమూటే గనక తనకి దొరక్కపోతే ?—

అందుకే అతనికి వరలక్ష్మిమీద అంత అభిమానం. అందుకే ఎన్నో పరీక్షల్ని గూడా లెక్కచేయకుండా రెక్కలు కట్టుకు యింటికి వొచ్చి 'నువ్వే నాకు కావాలి వరం! నన్నాదరి వెళ్లకు!' అని ప్రాధేయ పడ్డాడు.

వరలక్ష్మి నిర్లక్ష్యం చేసింది. అంత నిర్లక్ష్యాన్ని యిన్నేళ్లు దాచుకుందో లేక పెంచుకుందో తెలీదు గాని రాక్షసిలా వికృతంగా, దెయ్యంలా కటువుగా అన్నది. 'నువ్వు కుంటివాడివి బావా ! ఇదే నాకు నచ్చనిది' అని.

ఇది తలుచుకుంటూన్న కుంటి జనార్దనరావ్ కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగేయి.

పరీక్షలయ్యేందుకు మావయ్య ఉత్తరం రాసేడు. వరలక్ష్మిని ఓ లక్షాధికారి పెళ్లాడబోతూనాట్ట. లక్షాధికారి'. 'మావయ్యా ! నువ్వు మొదట్నుంచీనా బ్రతుకు తింటున్నావు సుమా !' అనుకున్నాడు. ఉత్తరం చదివి. ఆడపిల్లని, అందునా కన్న కూతు రిని తనవేపు తిప్పుకోడం, తన మాటకి లొంగదీసు కోడం మావయ్యలాటి సంభాషణకి చాతకాని దేమీ కాదని భావించాడేగానీ—'అతి సున్నితంగా గొంతుకోసే నేర్పరురాలు వరలక్ష్మి' అని యిక్కడి కొచ్చిన తర్వాతనే తెలిసింది.

జనార్దనరావ్ — గంగాలక్ష్మమ్మ — తోటివాడు.

ఆ దేవత నవ్వుతున్నట్టే కనిపిస్తోంది. మావయ్య వాళ్ళింటో పెళ్ళి భజంత్రీలు వినిపిస్తున్నట్టు వేగాకు తున్నాయి. అతని గుండెల్లో నిప్పు రాజుకుంటు న్నట్టూ, అతని మిగిలిన కాలుకూడా విరిగిపోతున్నట్టూ, సర్వ ప్రపంచం తనకి కీడు తలపెడుతున్నట్టూ భావన కలిగింది. చేతుల్లో మొహాన్ని దాచుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూండగా చలం వొచ్చేడు.

మనిషివ

—ఆవేశం ఎక్కువ ఆలోచన తక్కువ గావటం వెనిమ చలం. పూర్తిపేరు శోభనాచలం. అతను అందగాడు. అందగాడననే అహంకారం మూర్తీభ వించిన మనిషి. తను కన్నెత్తి చూడడు గాని, చూస్తే అందమైన ఆడపిల్ల సలాము చేస్తుందని అతని నమ్మిక. ఆ నమ్మకమే అతన్ని పాడుచేసింది.

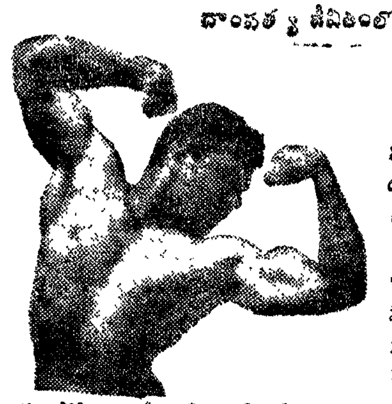

పెద్దలకు మాత్రమే::

దాంపత్య జీవితంలోని బలహీనత గూర్చి మీరు చింతపడవద్దు

జీవన స్పెషల్

రుచియైన ఆయుర్వేద టానిక్. ఉత్తమ గుణములు గలది. కోల్పోయిన శక్తిని చేకూర్చి మీ దాంపత్య జీవితాన్ని ఆనందమయం చేస్తుంది. స్త్రీలు ప్రసవానంతరం "జీవన స్పెషల్" సేవించిన, యౌవనులుగా నుందురు.

ఎక్కువ ఫలితానికి:

పాలు వాడటం మంచిది — కావలసినంత దేహ వ్యాయామము చేయవలెను — గుడ్లు వాడరాదు.

ముఖ్య గమనిక: జీవన స్పెషల్ మీ దేహాన్ని తొందరగా పోషించు శక్తిగలదికాబట్టి మూడువారములు సేవించిన తర్వాతఒక వారం రోజులు మానివేయుట చాల అవసరం. లేనియెడల లావై పోదురు. లేక దాంపత్య వాంఛ అధికమగును. ఆరోగ్యం, బలంచేకూరిన వెంటనే మానివేయవలెను. ఆరోగ్యవంతులు, పెళ్ళికానివారు "జీవన స్పెషల్" ఉపయోగించరాదు.

450 గ్రాముల ప్యాకింగ్‌లో లభించును. ధర రు. 10/— ప్యాకింగ్ & పోస్టేజి అదనం. సగం ధర ముందుగా పంపవలెను. మిగత ధరకు వి.పి.పి. ద్వారా పంపబడును. విదేశ మరియు మిలిటరీ ఆర్డర్లతో పాటు రు. 13/- పంపవలెను. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

Orders to: **Jeevamritham Oushadha Sala,**
CALICUT-1. (S. India)

Chief Physician: Dr. K. N. RAMDASS Phone: 3607 & 2419

వరలక్ష్మి అతని [illegible]

వరలక్ష్మినే ఎన్నుకొని ప్రాణం పెట్టడమే నేరమైంది. ఆ ఎన్నికలోనే ఘోరమైన పొరపాటు జరిగిపోయింది. ఇంత అనురాగమూ, వృథా అయిపోయిందని అనుకో గానే కోపం, దుఃఖం, కసి అన్నీ ఒక్కసారిగా విజృంభించేయి.

తనకెన్నో కబుర్లు చెప్పింది. శపథం చేసింది. నువ్వే నా సర్వస్వమన్నది. చాలా అన్నది. ఒక్కటీ నిలబెట్టుకోలేని కేవలం అబల వరలక్ష్మి! తండ్రిమాట కెదురాడలేక తలవంచింది. 'క్షమించు చలం. నన్ను మరిచిపో!' అనేసింది. అతను అన్నాడని కాదు ... వరలక్ష్మి మనసు నమ్ముకున్నది. డబ్బుల కోసం కలలు కనే ఆడపిల్లకి అర్థం అయివున్నట్టే పోయాడు. ఇంతకంటే దారుణం ఇంకేదైనా ఉందా?

పెళ్ళి చేసుకుని వరలక్ష్మి ఏం సుఖపడుతుందిలే!

ఆ అమ్మాయి చాలా మారిపోయింది. గుర్తు చేయాలి. ఆమె భర్తముందే ఆమె చేసిన గారడీని గుర్తుచేసి ఆ సంసారంలో నిప్పులు పోయాలి 'నన్ను మోసగించి బతుకుతావా!' అని ఆ మొగుడిని ప్రశ్నించాలి. రెక్కలొచ్చిన పక్షి మనసులో రేకెత్తుతున్న అశాంతిని చూడ గల చాతుర్యం వరలక్ష్మికి ఉండి ఉంటే ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకునేదే కాదు. ఎంత తండ్రియైనా, తాత య్యైనా మనసు నమ్ముకుని బ్రతకడం తప్పా?

మనసులో ఉన్న అందమైన మోహానికి, బంగారు కలంకి దూరమై పోతున్న ఈ వరలక్ష్మి ఏం చేయాలి? ఇదే ప్రశ్న. ఈ ఒక్క ప్రశ్నే అతన్ని కలవరపెడుతున్నది? ఎందరెన్ని కత్తులో దూసి పొడుస్తున్నారు.

ఆహ్వానం లేక పోయినా పనిగట్టుకు ఇక్కడికి వొచ్చేడతను. వరలక్ష్మి పక్కనే, ఊహించలేని మరో మనిషి పక్కన కూర్చుంటుండటం అతను సహించలేక పోయాడు. తన రెండు కళ్ళనీ శూలంతో పొడుచుకుని, అనక ఇంత విషం తిని చావాలనిపిం చింది. పెళ్ళి పందిట్లోంచి వేగంగా నడిచి కాలువ ఒడ్డు చేరుకున్నాడు. అక్కడ కాసేపు గడిపి గంగా లమ్మ గుడికి వచ్చేడు. అక్కడ అతనికి కనిపించింది జనార్దనరావు!

దూరంగా వినిపించే సన్నాయి రొదలో, ఆ నిశి దిలో, వూరికి చివర్న ఉన్న ఆ గుడి దగ్గర ఇద్దరు మనుష్యులు కలుసుకున్నారు. మండిపోయే హృద యాలు రెండు, అవమానంతో కుంచించుకు పోయే శరీరాలు రెండు, కసితో బుసలు కొట్టే కాలనాగుల్లాంటి జీవులు రెండు.

అదే వాళ్ళ పరిచయానికి శ్రీకారం!

* * *

కాకినాడలో అందమైన ఒకానొక హోటల్లో పదమూడో గదిలో ఉన్న చలానికి ఒక క్షణం కూడా తోచటంలేదు. మనసు నిండా అలజడి, ఏదో చేసేయాలనే తపన. గదిలో కాలుకాలిన పిల్లిలా పది నిమిషాలు తిరిగేశాడు. ఆగి, కాసేపు కూర్చు న్నాడు. మళ్ళా లేచి తిరగడం మొదలుపెట్టాడు.

గది తలుపు గడియపెట్టి సూట్‌కేసులోంచి ద్రాక్షరసం సీసా తీసుకున్నాడు. మూడు గ్లాసులు టేబుల్ మీద పెట్టుకున్నాడు. తను వో కుర్చీ మీద కూర్చు

మనిషి పగ

న్నాడు. తన ముందున్న గ్లాసుల్ని ముగ్గురికీ ఎంచి పెట్టి పంచాడు.

'మీ పెళ్ళికి నేను వచ్చాను. అర్జంటు పనివల్ల మాటాడేందుకు వీలుచిక్కక వెంటనే తిరిగి వెళ్ళిపోయేను. ఈ ఊళ్ళో మిమ్మల్ని చూచి నేనెంత ఆనందిస్తున్నానో చెప్పలేను.' లోన అనుకుంటూ గ్లాసుల్లో ద్రాక్షరసం పోసేడు.

'తాగండి, నా సంతోషానికి చిహ్నంగా ఈ పానీయాన్ని సమర్పించుకుంటున్నాను.' అని ఇంగ్లీషు లోనూ అనుకున్నాడు.

తర్వాత ఒక్కడూ ఆ మూడు గ్లాసులూ పూర్తి చేశాడు.

'ఇప్పుడు మనం తాగినదాంట్లో జనార్దనరావిచ్చిన విషం కలపలేదు గనక మన ముగ్గురం చావలేదు. ముగ్గురం కలిసికట్టుగా చచ్చేరోజు అతి త్వరలో వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను మిస్టర్ అండ్ మిసెస్ సుధాకరం'

చలం సిగరెట్టు ముట్టించేడు. పక్కమీద పడుక్కున్నాడు. అయినా విశ్రాంతి తీసుకోవాలనే ఉద్దేశానికి తావివ్వలే దతను. ప్రయాణం తాలూకు బడలిక తీరనూలేదు. ఇంకా మగతగానూ ఉంది.

సరిగ్గా మూడు గంటలకి ఆ హోటల్నుంచి బైటికొచ్చేడు. జనార్దనరావ్ ఇచ్చిన అడ్రసు పుచ్చుకుని కాకినాడ వీధుల వెంట నడవడం ప్రారంభించేడు.

మరో గంటకి అతను వాళ్ళిల్లు కనుక్కున్నాడు. వాళ్ళిల్లు చాలా బావుంది. ఇల్లు అనే దానికంటె చక్కని భవనమని చెప్పడం మంచిది. ఆవరణలో కాలుపెడుతూండగా పూల మొక్కల్నుంచి వచ్చేగాలి మనసుకి పరవశం కలిగించింది. అక్కడే, ఆ మొక్కల దగ్గరే పచ్చగడ్డి మీద కాసేపు కూర్చుంటే ఎంత బాగుంటుందీ అనుకున్నాడు. ఇంత శ్రద్ధ తీసుకుని ఆ మొక్కల్ని నాటింపించింది వరలక్ష్మి అయి ఉంటుంది.

అతను కాలింగ్ బెల్లుమీద చేయుంచేడు. మరో క్షణంలో తొమ్మిదేళ్ళ కుర్రాడు ముక్కు తుడుచుకుంటూ తలుపుతీసేడు.

"ఎవరు కావాలి ?"

".. .. .."

"మా నాన్నగారు కేంప్ కెళ్ళేరు. లేరు."

"సుధాకరం—"

"రండి. లోపలికి రండి. అమ్మా ! బాబాయి కోసం ఎవరో వచ్చారే ?" అంటూ వాడు అక్కడే ఉన్న మరో గదిలోకి వెళ్ళేడు.

ఆవిడ వచ్చింది. ఆవిడకి ముప్ఫై యేళ్ళు పై బడి వయస్సుంటుంది. ఆకర్షించగల సౌమ్యత ఆవిడలో కొట్టొచ్చినట్టు కనుపిస్తోంది.

"అతనూ వాళ్ళావిడా ఒకగంట క్రితం ఊళ్ళోకి వెళ్ళేరు. వచ్చే వేళయింది. కాసేపు కూర్చోండి."

".. .. .. .."

"ఒరే. చిన్నీ ! బాబాయి గదిలో పుస్తకాలున్నాయి గాని వారికివ్వు. చదువుకుంటారు." అని మళ్ళా గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

చిన్ని అనబడే తొమ్మిదేళ్ళ కుర్రాడు చాలా పుస్తకాలు తెచ్చేడు. తెచ్చి సోఫాలో పెట్టి అన్నాడు

"మా బాబాయి చాలా బాగా పాడతాడండీ. మీరివి చదువుతూండండి. నేను రికార్డు వేస్తాను."

వాడు అక్కడ దగ్గర్లో ఉన్న టేప్ రికార్డర్ని ఆన్ చేసేడు. సుధాకరం కాబోలు చాలా హాయిగా పాడుతున్నాడు. అతని గొంతులో ఇంత అమృత ముందని తెలీడం ఇదే మొదటిసారి.

పాటైన తర్వాత కాసేపటికి ఏదో సంభాషణ వినిపించింది—

'ఇదిగో అమ్మాయ్ ? నువ్వు పాడకపోతే నేనూరుకునేది లేదు. కదరా చిన్నీ' అన్నాడు సుధాకరం.

'అవును. అంతే. పాడాలి.' అన్నాడు చిన్ని.

'వూహూ. నే పాడను. పాడనన్న తర్వాత పాడనూ, అంతే' అన్నది వరలక్ష్మి.

చిన్ని వాళ్ళమ్మ అక్కడికి గబగబా వచ్చి, టేప్ రికార్డర్ని ఆఫ్చేసి చిన్నితో అన్నది.

"తప్పుకదూ !"

"అది కాదమ్మా !"

"చాల్లే వూరుకో. వీడు వట్టి చిలిపివాడండీ. వాడికి తోచదు. చెబితే వినడు. వాళ్ళనాన్నగారూ, బాబాయీ బాగా గారాం చేస్తేరు."

".. .. .."

"ఒక్క క్షణం. . ఇప్పుడే కాఫీ తీసుకొస్తాను."

"మీకు చాలా శ్రమనిస్తున్నాను."

ఆవిడ నవ్వేసి వెళ్ళిపోయింది.

చిన్ని చలం పక్కకొచ్చి కూర్చున్నాడు. వాడి మధ్య చూచిన సినిమా గురించి చెప్పడం మొదలెట్టాడు. చిన్ని ముద్దుగా ఉంటాడు. వాడి మాటల్నీ తనివితీరా వినాలనిపిస్తోంది.

చిన్ని వాళ్ళమ్మ కాఫీ తీసుకొచ్చి ఇవ్వడం, బైట కారాగిన శబ్దమూ ఒకేసారి జరిగేయి. చిన్ని సోఫామీంచి దిగి—

"బాబాయ్ వాళ్ళు వచ్చారండోయ్" అంటూ లేడిపిల్లలా పరుగెత్తుకు పోయేడు.

వాళ్ళు హాల్లో కాలుపెట్టే సరికి చలం తాపీగా కాఫీ తాగుతున్నాడు. వరలక్ష్మి అతన్ని చూడగానే

ఆనందం.

"అరె. . ఎప్పుడొచ్చారు ?"

చలం నవ్వులాటిది మొహాన్ని నింపేసుకున్నాడు.

"మీకు చెప్పానే చలమని."

"యస్. గుర్తుంది. హేపీ టూ సీయూ." అన్నాడు సుధాకరం.

చలం తల పంకించేడు.

"మీగురించి చాలా చెప్పింది. నేనొక్కటి గూడా మరిచిపోలేదు సుమండీ ! ఎప్పుడొచ్చేరు."

"ఉదయం."

"చాలా థాంక్సండి" అన్నది వరలక్ష్మి.

"సరిసరి నీ థాంక్సేకే మొచ్చెగానీ, ముందు వారి స్నానానికి. . ."

"అన్నీ హోటల్లో ముగించే వచ్చాను."

"మీరు హోటల్లో దిగేరా ? అయితే వరలక్ష్మి అబద్ధం చెప్పి ఉండాలి. మీరు మంచి స్నేహితులని..."

"ఆయన అనడానికి నువ్వు చెప్పడానికి సరిపోయింది సుధా! ఇప్పుడు మాత్రం మించి పోయిందేముంది ? ఇక మళ్లా ఆ హోటల్ మొహం చూడరు. అంతే." అన్నారు వదినగారు.

చలం మీనమేషాలు లెక్కపెడుతున్నాడు. మధ్య మధ్య సుధాకరం అడిగే ప్రశ్నలకి అవుననో కాదనో అని సమాధానాలు చెబుతున్నాడు. ఎప్పుడు ప్రారంభమైందో గాని సుధాకరం కథని మధ్య నుంచి వినగలిగేడు చలం.

"యుమ్మెస్సీ పాసయ్యాను. అన్నయ్య మాట ప్రకారం వ్యాపారం మొదలెట్టేను. నన్ను పెంచింది అన్నయ్య. అదృష్టవంతుణ్ణని వదిన ఎప్పుడూ నన్ను పొగుడుతుంది. కేవలం పొగడ్తలే అనుకున్నాను గాని వరలక్ష్మితో పెళ్లయిన తర్వాత నిజమని ఒప్పుకోక తప్పింది కాదు. ఏమంటావు వరాలూ—"

వరలక్ష్మి సిగ్గుపడిపోయి తలొంచుకుంది. వరలక్ష్మిని ఇంకేం అడిగేవాడో తెలీదు గాని ఫోన్ మోగడంతో అంతరాయం కలిగింది. ఫోన్ తీసుకున్నాడు సుధాకరం. అతను ఫోన్‌లో చెప్పిన మాటలివి—

"సారీ బ్రదర్. మాట తప్పాల్సొచ్చింది. ఈ వేళ నా ఫ్రెండ్ వచ్చారు. గనక మన ప్రోగ్రాంకి తిలోదకాలు. క్షమించు."

చలం నీళ్లు నమిలాడు. సుధాకరం వచ్చి కూర్చుని అన్నాడు—

"అచ్చా సార్! ఈ వేళ ఫస్టుషోకి వెడదాం. అంతవరకూ— సైడ్‌వైడ్ మీకు పేకాట ఆడటం వచ్చుటగా. వరలక్ష్మి చెప్పిందిలెండి. కమాన్. ఒక వలన వేద్దాం. ఏమంటావ్ వరాలూ !"

వరలక్ష్మి పేక తీసుకు రావడానికి లోపలి కెళ్లింది.

* * *

జరిగిందంతా గుర్తు చేసుకుంటూంటే చలానికి ఏడుపు ముంచుకొస్తోంది. అంతేకాదు, ఓ ఏళ్ల దాటిన రాక్షసత్వానికి సిగ్గుపడిపోతున్నాడు. ప్రాయశ్చిత్తం కావాలి.

హత్య చేయడం అంత సులువైన పనికాదు. ఉద్రేకం మనిషిని హంతకుణ్ణిగా చెయ్యవచ్చు గానీ— కొంచెం ఆలోచించడానికి వ్యవధి దొరికితే మనిషి మంచివాడుగానే మిగిలిపోతాడు.

ఆ హోటల్ గదిలో అతనొక్కడే ఉన్నాడు. తలుపు గడియ వేశాడు. టీపాయ్ మీద మూడు గ్లాసులు పెట్టబడి ఉన్నాయి. మూడింట్లోనూ ద్రాక్షరసం పోసేడు. సూటుకేసులోంచి చిన్న పొట్లాం తీసేడు. దాన్లోని పొడినంతా ఒకే గ్లాసులో వంచుకున్నాడు. ఆ గ్లాసుని తాను తీసుకున్నాడు.

"అన్ని విధాలా నోడిపోయిన వెధవని. కసిగట్టి మిమ్మల్ని చంపుదామని వచ్చేను. అయినా ? కాని.. వద్దు. మీరు ఆనందంగా బ్రతకండి. ఇంత ఘాతుకం తలపెట్టిన నన్ను చావనివ్వండి. ఆల్ రైట్ మీరు ఆ గ్లాసుల్లోది తాగండి. నేనిది తాగుతాను. నాకిదే కావాలి. బై."

అతను కళ్లు మూసుకున్నాడు. కానీ కన్నీటిని అదుపులో పెట్టుకోలేక పోయేడు. గ్లాసులోని ద్రాక్షరసం నోట్లో చేరింది. అలాగే ఒరిగిపోయేడు.

—తెల్లవారుతూండగా జనార్దనరావ్ అదే హోటల్‌గది తలుపు తట్టేడు. నిద్రపలాటి తన ఒంటి కాలితో నెమ్మది వింత చలుపు వేస్తూ మరొకసారు తట్టేడు. తలుపు తెరుచుకుంది. తలుపు తెరిచిన చలం ఆశ్చర్యంతో స్థాణువులా నించుండి పోయేడు.

"మనం బ్రతుకుదాం. వాళ్ళనీ బ్రతకనిద్దాం. సరేనా ?" అన్నాడు జనార్దనరావ్.

చలానికి ఏం చెప్పాలో వెంటనే తోచింది కాదు. ★

బంగారు నడచిన బాట

23 వ పేజీ తరువాయి

గడు ప్రశంసనీయం !" అంటూ గ్రద్ద తన రెక్కలతో చప్పట్లు చరిచింది.

"మహా ప్రసాదం !" అంది నక్క. "ఏలిన వారి ఆదరాభిమానాలకు కృతజ్ఞుణ్ణి !. . . ప్రభువుల వారు నాకు మరొక్క ఉపకారం చేయాలి !"

"అవశ్యం సెలవియ్యి ! పరోపకారార్థమిదం శరీరమ్ అని కదా పెద్దలన్నారు. తోడిసోదరులకు చేతనైన సహాయం చేయడం కంటె మించిన ఆదర్శం మరేమున్నది ?. . . ."

"ప్రభువుల వారికి అదేమంత గొప్ప కార్యం కాదు. నా వద్ద అయిదు ఆవులున్నాయి కదా ? వాటి శరీరాలు వాటికి గాక పరులకు ఉపకరిస్తే— అది వాటికి శుభమేకదా ? ! కాని, వచ్చిన చిక్కేమిటంటే— ఆ శరీరాల మీద జీవాత్మ యొక్క అదుపు ఎక్కువగా ఉన్నది. చిన్న శరీరాలే అయితే ఇబ్బందిలేదు. కాని, ఇవి పెద్ద శరీరాలు. కనుక ఆ జీవాత్మలకక్కడ స్థాన బలిమి ఎక్కువగా ఉంది. దేవరవారు నాకు ఈ విషయంలో తగిన సహాయం చేసిపెట్టాలని వేడుకుంటున్నాను. పాలను, నీటిని వేరు చేయగల శక్తి హంసకే ఉంది. జీవుణ్ణి, శరీరాన్ని వేరుచేయగల శక్తి తమబోటి శార్దూలాలకే ఉంటుంది !"

సర్వమంగళం తన ముఖం మీద మోసులెత్తిన ఆనందరేఖల్ని గాంభీర్యం చాటున దాచుకొంది. కొంతసేపు ఆలోచన అభినయించి, ఇలా అంది.

"మిత్రమా !. . . నా సహాయం కోరి ఇంత దూరం వచ్చిన వాడివి— నిన్ను నిరాశాపూరితుణ్ణి చేయడం నా అభిమతం కాదు. అందున ఆడితప్పడం నా ఒంటిలోనే లేదు. సరే ! నీవు కోరిన ఉపకారం ఇప్పుడు చేయమన్నా నా అభ్యంతర మేమీలేదు. అయితే, ఒక చేతితో చేసిన ఉపకారం రెండో చేతికైనా తెలియకూడదంటారు పెద్దలు. కనుక చేయవలసిన తతంగమంతా నా గుహలోపలే జరిగిపోవడం మంచిది."

"బాగాను ! రాజావారి ఇష్టానుసారం చెయ్యడమే శ్రేయస్కరం." అన్నది గ్రద్ద.

"చిత్తం ! ఒక్క క్షణం వ్యవధి ఇస్తే ఒక ఆవును వెంట బెట్టుకొస్తాను." అంటూ కనుమరుగై పోయింది నక్క. "జాగ్రత్త ! ప్రచారం నా కిష్టంలేదు." అంటూ బిగ్గరగా కేక పెట్టింది పులి.

టక్కుటమారం కనుమలోకి వెళ్ళింది. ఒక ఆవును తన వెంట బెట్టుకొని వెనుదిరిగింది. ఇక ఇప్పుడది ఆనందంతో ఉబ్బిపోతున్నది. తన సమస్య పరిష్కారమవ్వడమే గాక, తనకు పులిరాజు స్నేహం కూడ లభించింది. తన పట్ల ఎంతో అనుగ్రహం చూపింది పులి. తనకు రాజబంధువు అన్న బిరుదాన్ని కూడ ప్రసాదించింది. గొప్పవారి అండదండలుంటే అన్నీ ఉన్నట్లే !

దారిలో— కొమ్మ నుండి కొమ్మకు పిల్లిమొగ్గలు వేస్తున్న చిట్టికోతి నక్కను చూచి "బావగారు ఆవులెక్కతో కలిసి ఎక్కడికో ప్రయాణం కట్టారే ?" అని అడిగింది. నక్క జవాబు చెప్పలేక తడబడింది. "పులిరాజుగారి ఆశ్రయానికి ! రాజుగారు ముక్తి మార్గం సెలవిస్తారట. అదే మిటో ఆవులెక్క కూడ వినమీ !" అని జవాబిచ్చింది చివరికి.

అవి గుహను సమీపించాయి. గర్భగుడిలో దేవుడిలా పులి గుహలోపలికి వెళ్ళిపోయింది. "లోపలికి పద !" అంది నక్క ఆవుతో. ఆవు బెదురుతూ బెదురుతూ లోపలికి నడిచింది. పులి గబుక్కున దాని మీదికి దుమికి, నోటితో గొంతు పట్టుకుని నెత్తురు గుటగుటా త్రాగేసింది. ఆవు బిగ్గరగా అరవడానికి ప్రయత్నించింది. కాని దాని గొంతు జీరబోయింది. కాళ్ళు విలవిల లాడించుకుంటూ నేలకొరిగి పోయింది.

పులికి, నక్కకు, గ్రద్దకు ఆ పూట పసందైన విందు. "ఆవు నెత్తురు, మాంసము ఇంత రుచిగా ఉంటాయని నాకు ఇంతవరకు తెలియదు సుమా ?" అంటూ పులి మీసాలు దువ్వుకొంది. అది ఆవును చంపి తినడం ఇదే మొదటిసారి. నక్కకు తాను చేసిన ఉపకారాన్ని గురించి దండోరా వేయవద్దని అది గ్రద్దను మరోసారి హెచ్చరించింది.

తూరుపు తెలతెలవారుతున్నది.

ఆ సూర్యోదయం ఆ మిత్రత్రయానికి ఎంతో ఉత్సాహాన్ని కలిగించింది. భవిష్యత్తులో వాటికి రక్తపు కాలువల్లు,మాంసపు గుట్టలు కనిపిస్తున్నాయి.

(ఇంకా ఉంది)